

Kommentarer till finanspolitiska rådets rapport

Finansminister Anders Borg

27 maj 2014

Rådets huvudslutsatser

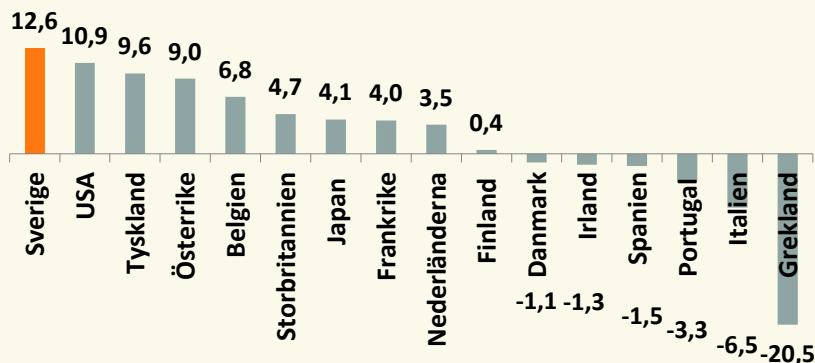
- 1. Givet konjunkturbedömningen var inriktningen på finanspolitiken i BP14 förenlig med väl avvägd finanspolitik**
- 2. Regeringens aktiva politik för att dämpa krisens effekter har varit tidsmässigt träffsäker**
- 3. Svensk arbetsmarknad har utvecklats väl under krisen, bland annat mot bakgrund av regeringens reformer och den aktiva stabiliseringspolitiken**
- 4. Överskottmålet bör kvarstå**
 - Utdragen lågkonjunktur motiverar tillfällig avvikelse från överskottsmålet som inte skadar målets trovärdighet
 - Finansiering krona för krona bidrar till att upprätthålla förtroendet för finanspolitiska ramverket

Sverige har stark position

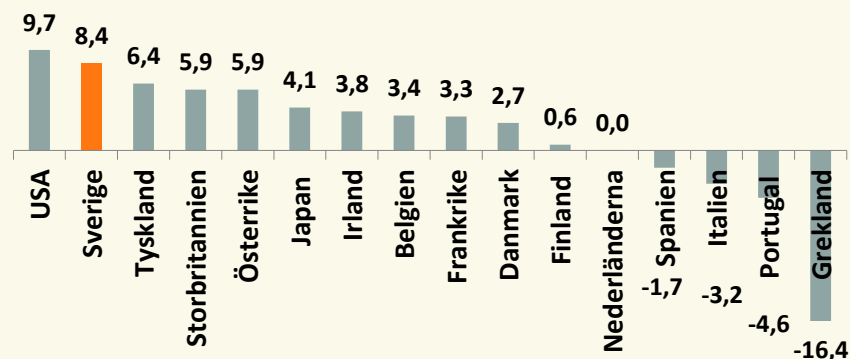
Akkumulerad BNP-tillväxt 2006-2014

EU14 samt USA och Japan. Procent

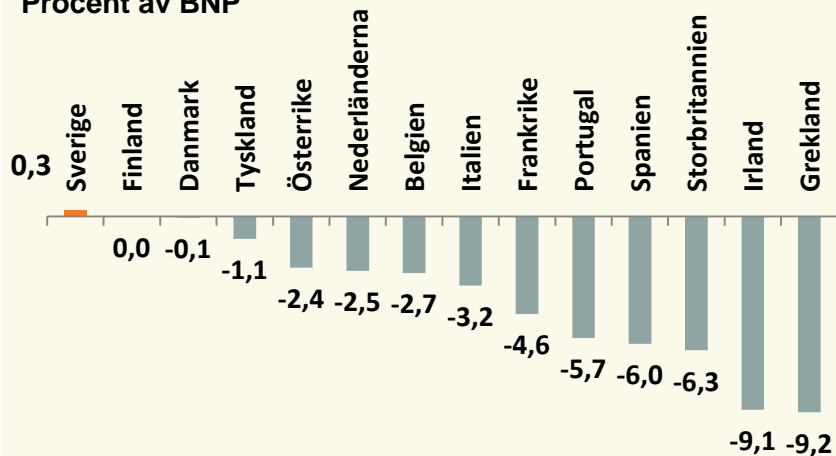
Akkumulerad BNP-tillväxt 2010-2014

EU14 samt USA och Japan. Procent

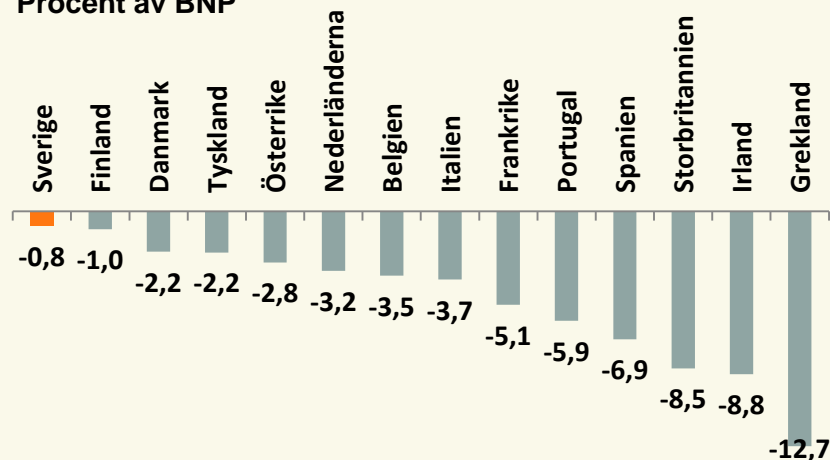
Genomsnittligt finansiellt sparande 2006-2014

Procent av BNP

Genomsnittligt finansiellt sparande 2010-2014

Procent av BNP

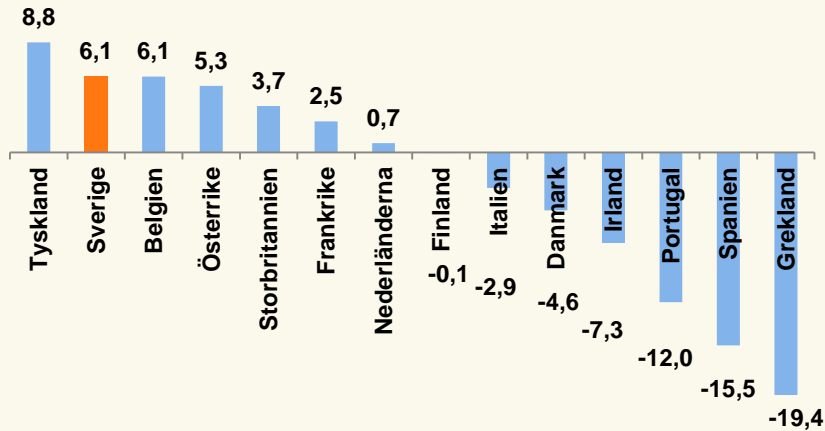

Källa: EU-kommissionens vårprognos 2014

Sysselsatta, 15–74 år

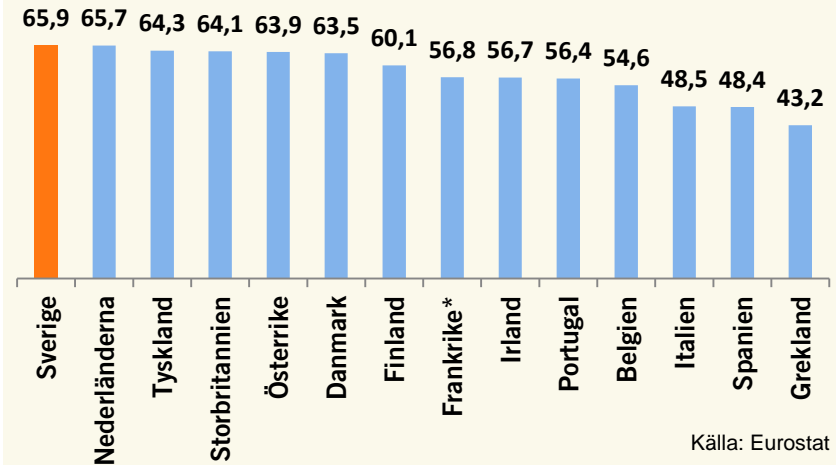
Förändring (%) 2006Kv3–2013Kv4 (s.j.)

Källa: OECD

Sysselsättningsgrad 15-74 år, Q4 2013

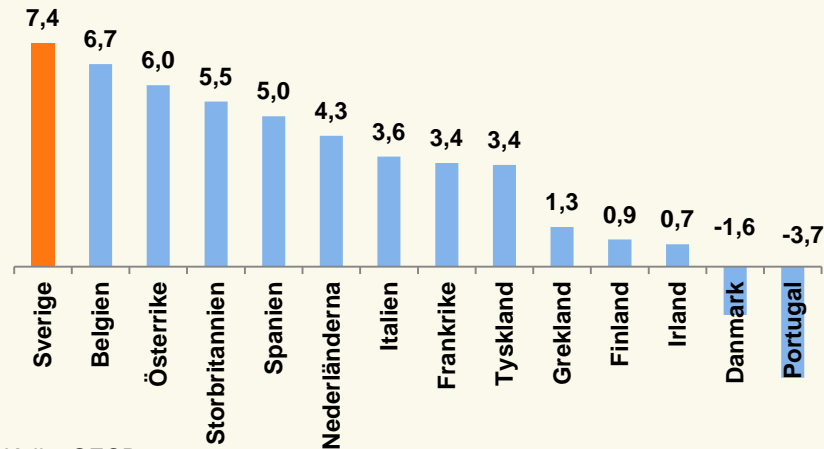
Procent

Källa: Eurostat

Arbetskraften, 15–74 år

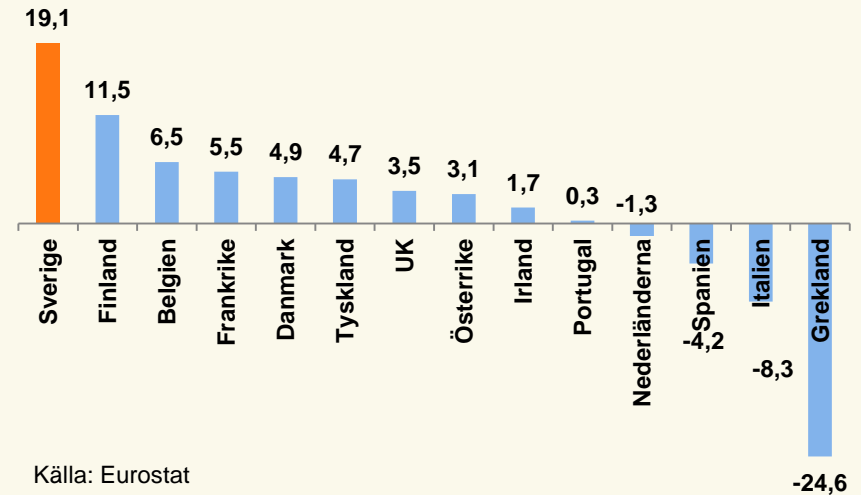
Förändring (%) 2006Kv3–2013Kv4 (s.j.)

Källa: OECD

Real disponibelinkomst

Procentuell förändring 2007–2012

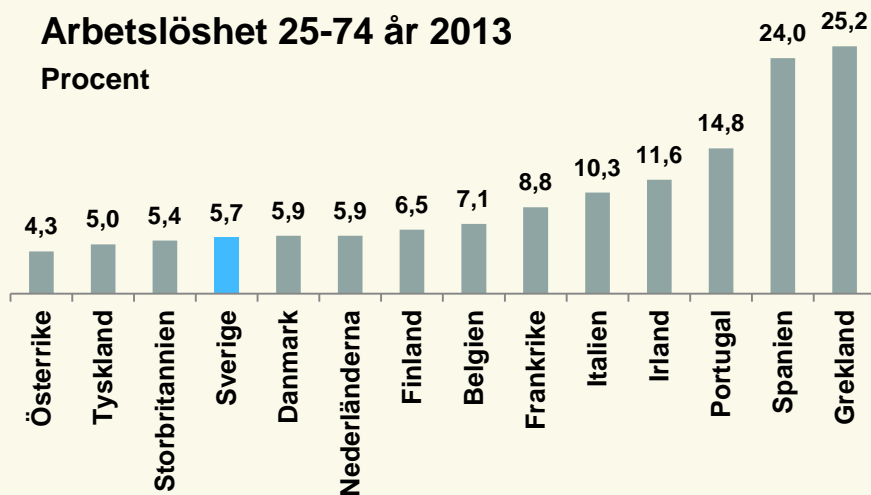
Källa: Eurostat

Svensk arbetsmarknad hur utvecklats förhållandevis väl

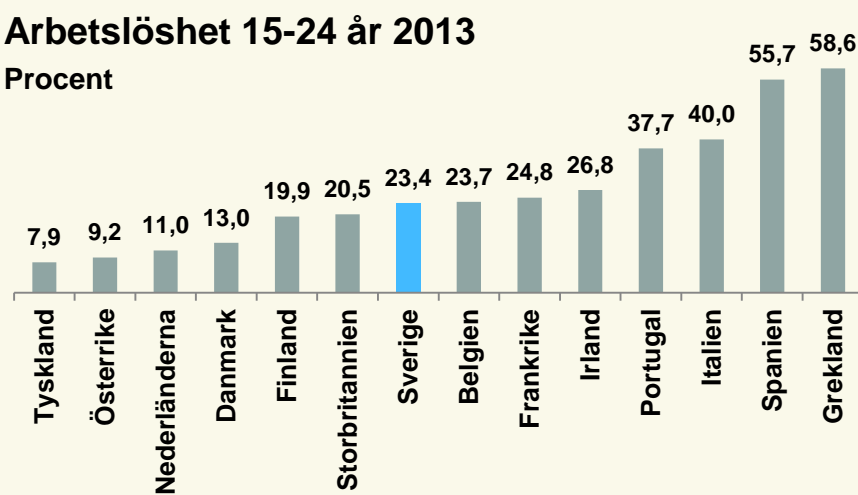
Arbetslöshet 25-74 år 2013

Procent

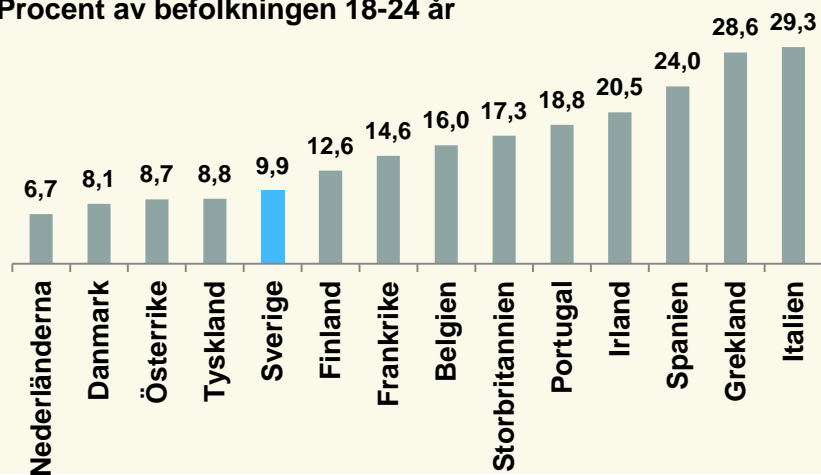
Arbetslöshet 15-24 år 2013

Procent

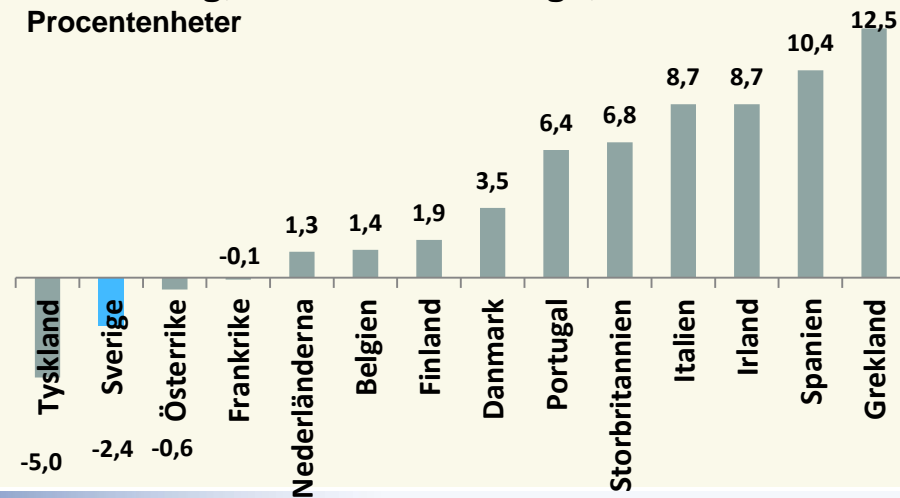
Andel inaktiva unga* 2013

Procent av befolkningen 18-24 år

Förändring, andel inaktiva unga, 2006-2013

Procentenheter

*) Unga som varken studerar, arbetar eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program (NEET)

Rådets slutsatser om inkomstfördelning

- **Trendmässig ökning av inkomstskillnader från 1995 till 2006**
- **Marginell ökning av inkomstspridningen efter 2006**
 - Ginikoefficienten för disponibla inkomster ökade från ca 0,23 till 0,29 1995-2012, i stort sett hela ökningen ägde rum 1995-2006
 - Disponibel inkomst i decil 10 fördubblades 1995-2012, 85 procent av ökningen ägde rum 1995-2006
 - Reala disponibla inkomster har samtidigt utvecklats väl
- **Högsta och lägsta inkomsterna har ökat långsammare än inkomsterna i mitten**

Jobbskatteavdragets långsiktiga fördelningseffekter

Rådets slutsatser:

- De långt ner i inkomstfördelningen före jobbskatteavdrag får på längre sikt den största inkomstökningen
- De samlade inkomstskillnaderna (mätt med Gini-koefficienten) minskar något
 - Avståndet ökar något mellan medianinkomsten och de lägre inkomsterna och minskar mellan de högre inkomsterna och medianinkomsten

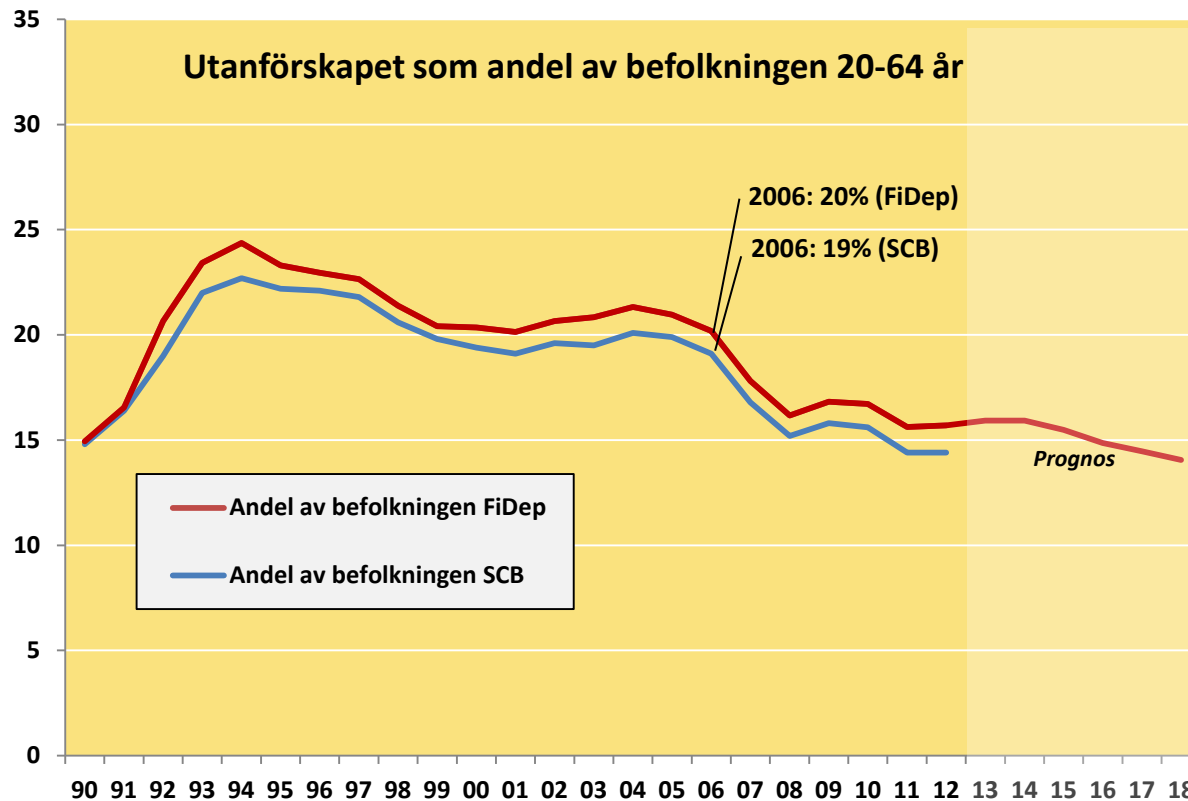
Kommentar:

- Resultaten överensstämmer med de bedömningar som regeringen gör
- Fördelningseffekten av att gå från utanförskap till egen försörjning handlar om mer än bara disponibelinkomst

Utanförskapet minskar från höga nivåer

Andel av befolkningen 20-64 år som får sin huvudsakliga försörjning från transfereringssystemen för arbetslöshet och ohälsa eller ekonomiskt bistånd 1990-2018

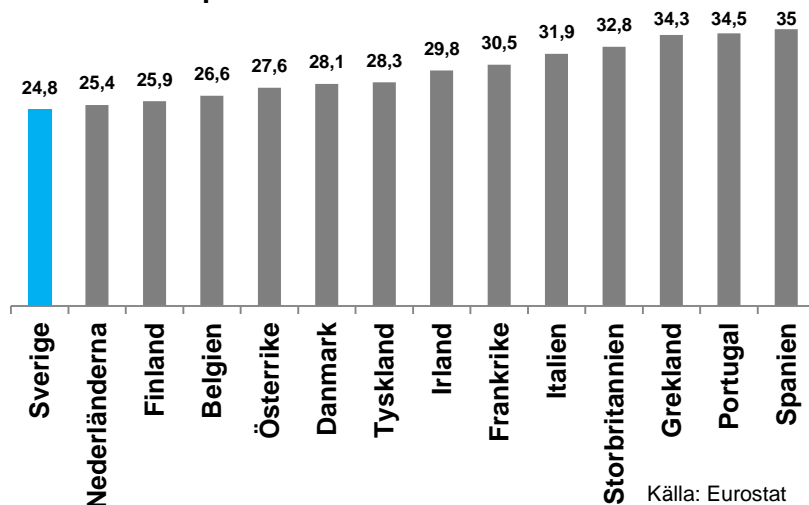

Såväl Finansdepartementet som SCB publicerar statistik avseende utanförskapet och måtten skiljer sig något. För att ge en rättvisande bild uttrycker både FiDep och SCB utanförskapet i termer av helårsekvivalenter, dvs tider i utanförskap som är kortare än ett år slås ihop så att exempelvis två personer som befinner sig i utanförskap under ett halvt år vardera motsvarar en helårsekvivalent. SCB inkluderar inte sjuklönedagar och etableringsersättning (ca 71 000 helårsekv. 2013) eller individer i utanförskap som är under 20 år eller över 64 år (4 400 helårsekv. 2013).

Gini-koefficient, inkomstår 2011

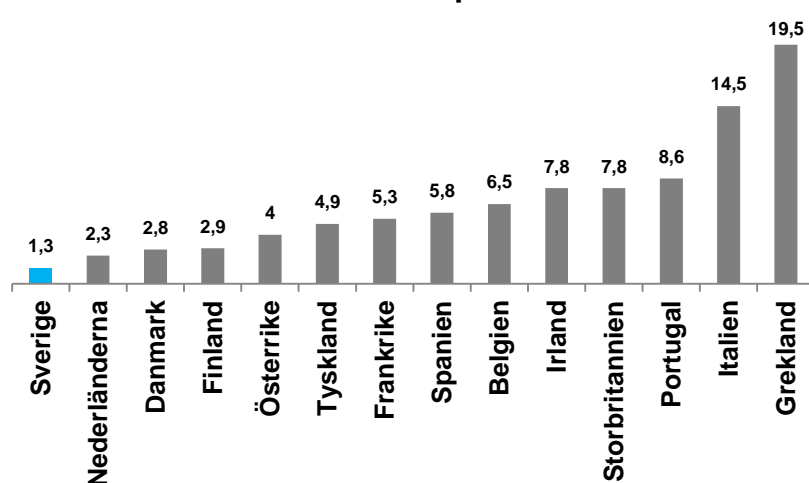
Exklusive kapitalvinster

Källa: Eurostat

Låg materiell standard

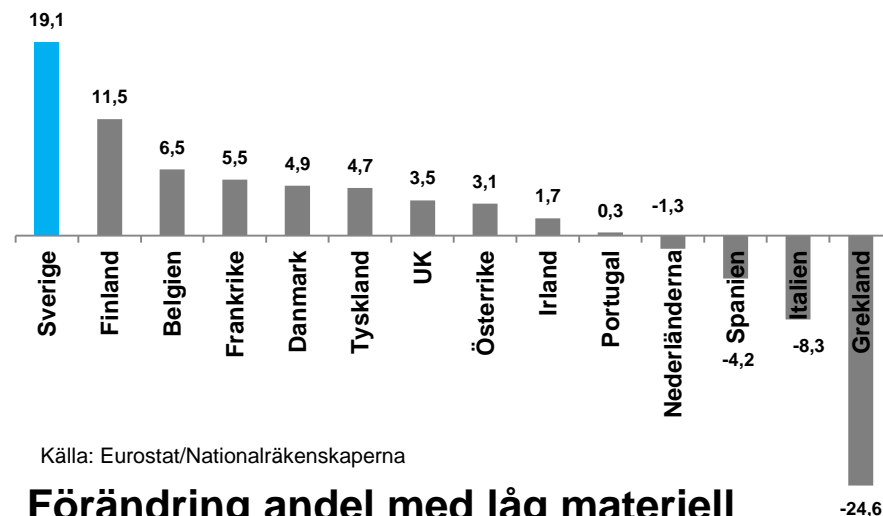
Andel med svår materiell deprivation 2012. Procent.

Källa: Eurostat

Real disponibelinkomst

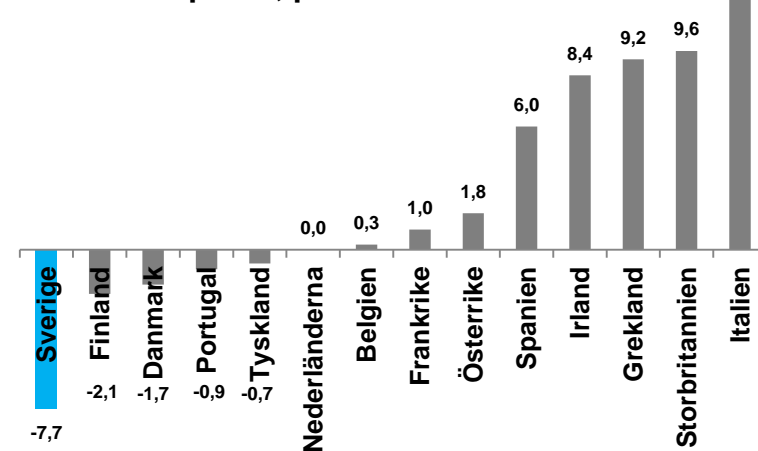
Procentuell förändring 2006-2012

Källa: Eurostat/Nationalräkenskaperna

Förändring andel med låg materiell standard 2006-2012

Medelvärde per år, procent.

Källa: Eurostat

Finanspolitikens inriktning

Rådets slutsatser:

- **Inriktningen för BP14 förenlig med väl avvägd finanspolitik givet konjunkturbilden i höstas**
- **Avvikelse från mål om 1 procents överskott över konjunkturcykeln motiverat sett till lång och djup lågkonjunktur**
- **Krona för krona värdefullt bidrag till att upprätthålla förtroendet för finanspolitiska ramverket**

Kommentar:

- **Regeringen delar bedömningen att finanspolitiken ska stötta ekonomin vid lågt resursutnyttjande**
 - Långsiktigt riktiga åtgärder för jobb och tillväxt bör prioriteras
 - Lågt resursutnyttjande 2014, viktigt inte undergräva återhämtning
 - Inriktning för BP14: Stötta återhämtning och varaktigt förbättra ekonomins funktionssätt
- **Skyddsvallarna ska stärkas när konjunkturläget normaliseras**
 - Resursutnyttjandet stärks förhållandevis snabbt 2015 och 2016

Överskottsmålet

Rådets slutsats:

- **Överskottsmålet bör ligga fast**
 - Lägre mål ger sämre marginaler för att möta en kraftig lågkonjunktur och minskar säkerhetsmarginalen till stabilitets- och tillväxtpaktens krav
 - Lägre mål riskerar skada finanspolitikens trovärdighet

Kommentar:

- **Regeringen delar rådets bedömning att överskottsmålet bör ligga fast**
- **Liten exportorienterad ekonomi med förhållandevis stor banksektor behöver skyddsvallar**
- **Omvärlden möter nästa kris med kraftigt beskuret utrymme för aktiv stabiliseringspolitik**

Överskottsmålet

- **Det finansiella sparandet är förenligt med överskottsmålet**
- **Överskottsmålet innebär att sparandet ska variera med konjunkturläget**
- **Samlad bedömning beaktar osäkerhet i bedömningen, riskbilden och vad som är en väl avvägd finanspolitik ur ett stabiliseringspolitiskt perspektiv**

Hur ska överskottsmålet förstås?

- **Överskottsmålet används främst framåtblickande**
 - Att kompensera tidigare avvikelser riskerar att destabilisera ekonomin
- **En väl balanserad finanspolitik hänger samman med måluppfyllelse**
 - Måste vara trovärdigt att sparandet återvänder till målsatt nivå när resursutnyttjandet går mot balans
 - Takten måste dock anpassas efter konjunkturläget
 - Gäller vid såväl högt som lågt resursutnyttjande

Exempel: Budgetarbetet hösten 2007

- Högt resursutnyttjande
 - Betydande utrymme för ofinansierade reformer – gängse indikatorer visade på ett sparande väl över 1 procent
 - Regeringens bedömning i BP08:
 - Olämpligt riskera obalanser med starkt expansiv budget
 - Behov av säkerhetsmarginaler för framtiden
- **Ofinansierade reformer endast ca 0,1 % av BNP i BP08**

	BNP-gap	Finansiellt sparande	Genomsnitt sedan 2000	7-års indikatorn	Strukturellt sparande
% av BNP	0,9	2,8	1,5	2,3	2,0

Strukturellt sparande

Rådets slutsats om strukturellt sparande:

- **Centralt beslutsunderlag för finanspolitiken**
- **Svårbedömt men beräkningarna kan förbättras**

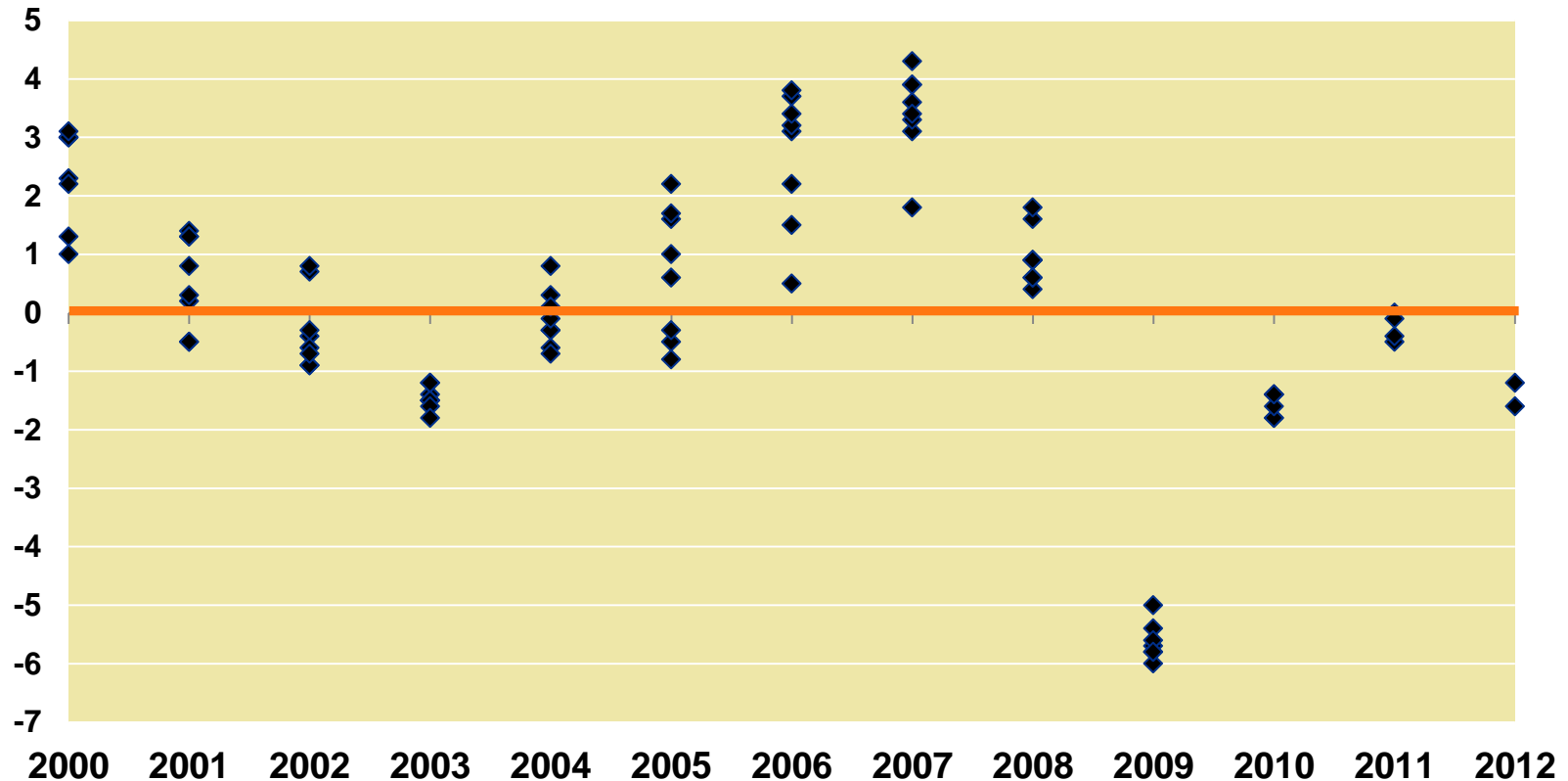
Kommentar:

- **Bedömningar av strukturellt sparande alltid kringgärdade av mycket stor osäkerhet**
- **Finanspolitiska beslut måste bygga på ett bredare beslutsunderlag**
- **Viktigt ändå bilda sig en uppfattning om strukturellt sparande och löpande se över beräkningsmetoder**

Stor osäkerhet i bedömningarna av resursutnyttjandet

Sveriges BNP-gap i EU-kommissionens tillbakablickande bedömningar. Procent

Anm. Diagrammet visar de olika bedömningar av BNP-gap som publicerats för åren 2000-2014, för de år där kommissionen publicerar ett utfall för BNP och det finansiella sparandet. Källa: EU-kommissionens höst- och vårprognoser.

Sammanfattning

- **Överskottsmålet bör ligga fast**
- **Viktigt att finanspolitiken stärker svensk ekonomi och varaktigt ökar sysselsättningen**
- **Finanspolitiken väl avvägd under krisen**

